

ILMARISEN TALOUSENNUSTE KEVÄT 2018

Jaakko Kiander 20.4.2018

ILMARINEN

PAREMPAA
ELÄMÄÄ,
OLE HYVÄ.

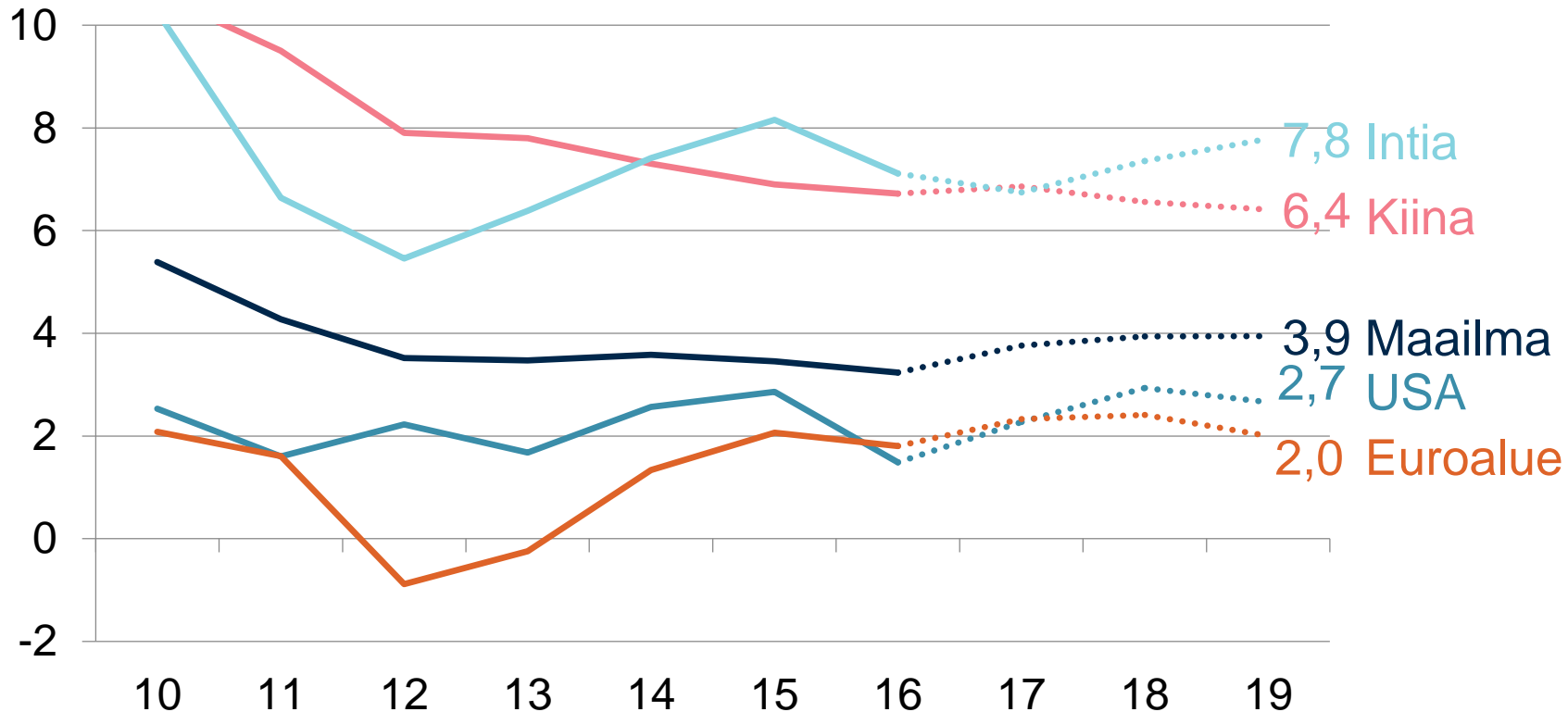

ILMARISEN TALOUSENNUSTE

- Julkistus keväisin ja syksyisin
- Erityisesti yritysnäkökulma
- Keskiössä:
 - BKT:n kasvu
 - Työllisyyden kehitys (palkansaajat, yrittäjät)
 - Palkkasumma, työvoimakulut, TyEL-maksut

MAAILMANTALouden SUOTUISAN KASVUN ENNUSTETAAN JATKUVAN

Keskeisten alueiden BKT:n kasvu ja IMF:n ennusteet, %

Maailmantalouden kasvu jatkuu vahvana.
Euroalueen kasvun ennakoitaan hidastuvan hieman vuonna 2019.

SUOMEN TALOUS- NÄKYMÄT

ILMARISEN ENNUSTE: TALOUDEN KASVUVAUHTI HIDASTUU

	2017	2018	2019
BKT muutos, %	+2,6	+2,5	+1,5
Yksityinen kulutus	+1,6	+1,5	+1,5
Julkinen kulutus	+1,3	+1,5	+1,5
Investoinnit	+6,3	+4	+2
Tuonti	+3,5	+4	+3
Vienti	+7,8	+4	+2
Inflaatio, KHI-muutos	+0,7	+1	+1,5
Ansiotason muutos	+0,5	+1,5	+2
Työllisyysaste	69,6	71	71,5
Työttömyysaste	8,6	7,5	7,0
EMU-jäämä, % BKT:sta	-0,6	0	0
Julkinen velka, % BKT:sta	61,4	60	59

! Vuosien 2017 ja 2018 nopean kasvun jälkeen talouskasvu hidastuu vuonna 2019 – syynä globaalit epävarmuudet ja euron vahvistuminen.

Työllisyyden kasvu hidastuu, vaikka työmarkkinaratkaisut parantavat edelleen kilpailukykyä.

Julkinen talous tasapainottuu ja velkasuhde kääntyy laskuun.

TALOUS KASVAA 2,5 % VUONNA 2018 JA 1,5 % VUONNA 2019

Bruttokansantuote ja ennuste, indeksi 2010=100

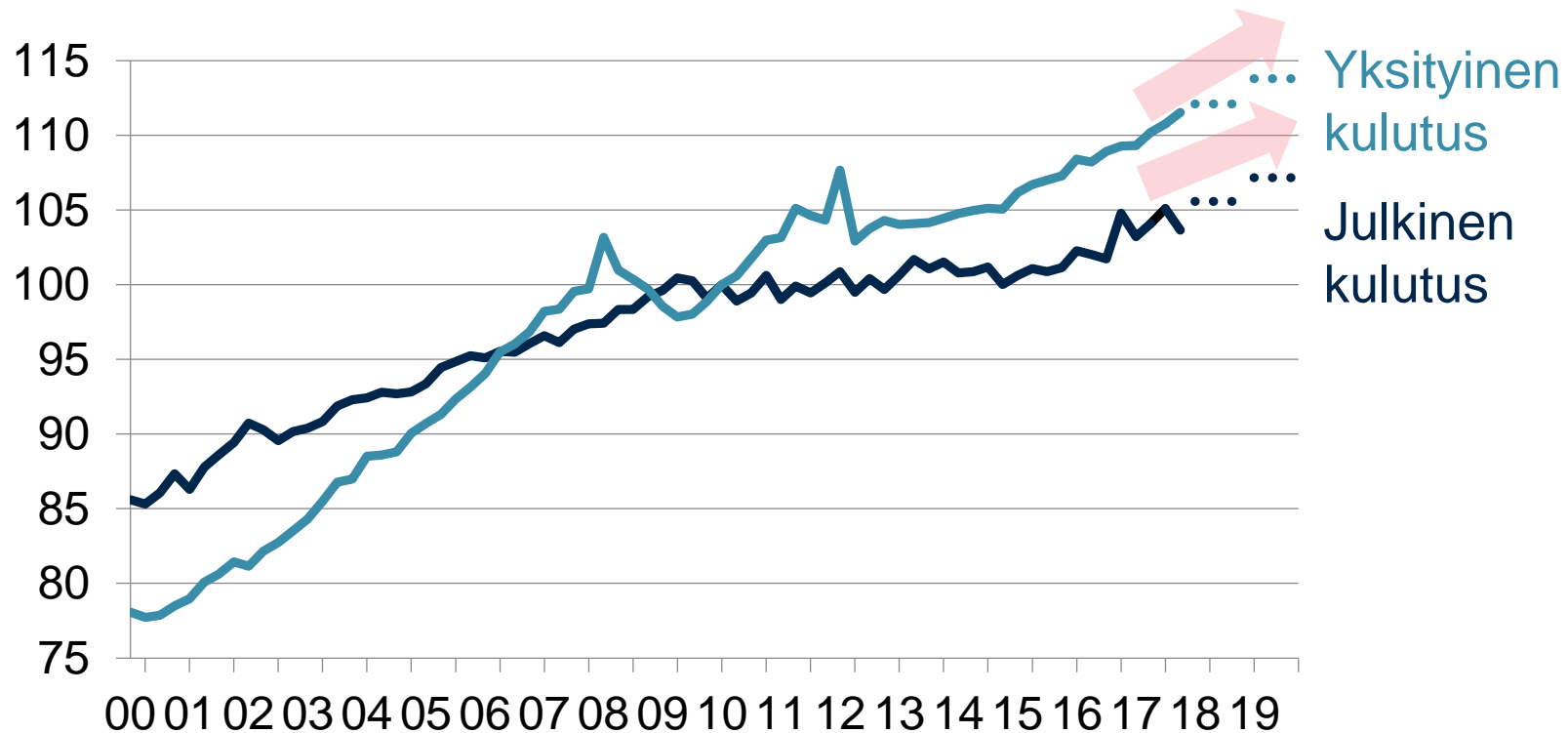

! Vuonna 2016 alkanut talouskasvu jatkuu, mutta nopein suhdannenousu jää taakse. Kasvu perustuu kotimarkkina-kehityksen lisäksi viennin elpymiseen.

ILMARINEN

YKSITYISEN KULUTUKSEN KASVU JATKUU

Yksityinen ja julkinen kulutus sekä ennuste, indeksi 2010=100

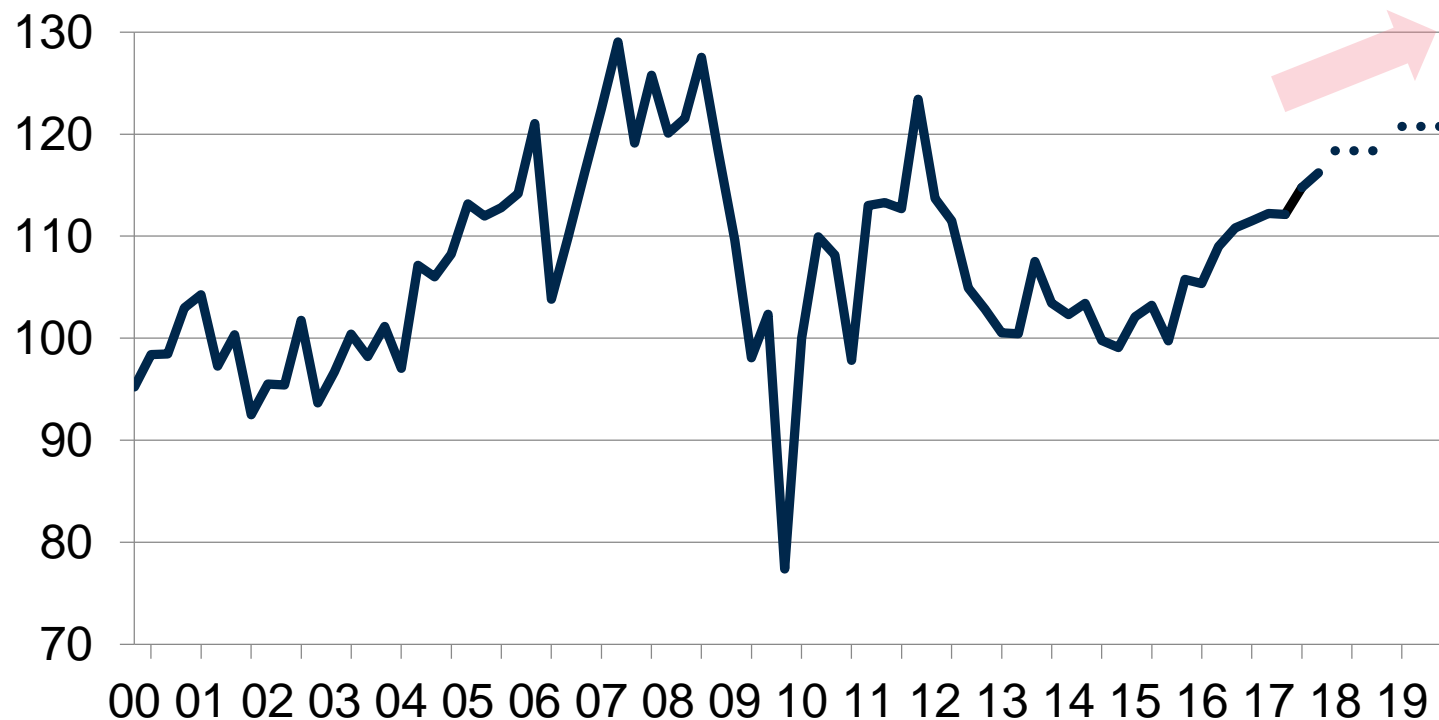

Yksityistä kulutusta kasvattaa myönteinen työllisyyskehitys. Lisäksi kotitalouksien säästämisaste pysyy negatiivisena ja inflaatio hitaana. Myös julkisen kulutuksen kasvun ennakoitaan jatkuvan.

ILMARINEN

INVESTOINNIT KASVAVAT 4 % VUONNA 2018 JA 2 % VUONNA 2019

Investoinnit ja ennuste, indeksi 2010=100

Teollisuuden kone- ja laiteinvestoinneissa odotetaan kasvua. Myös rakennusinvestoinnit jatkavat kasvuaan. Investointien kasvuvauhti hidastuu kuitenkin vuonna 2019.

ILMARINEN

UUDISRAKENTAMINEN KASVAA EDELLEEN YLI 5 % VUOSIVAUHTIA

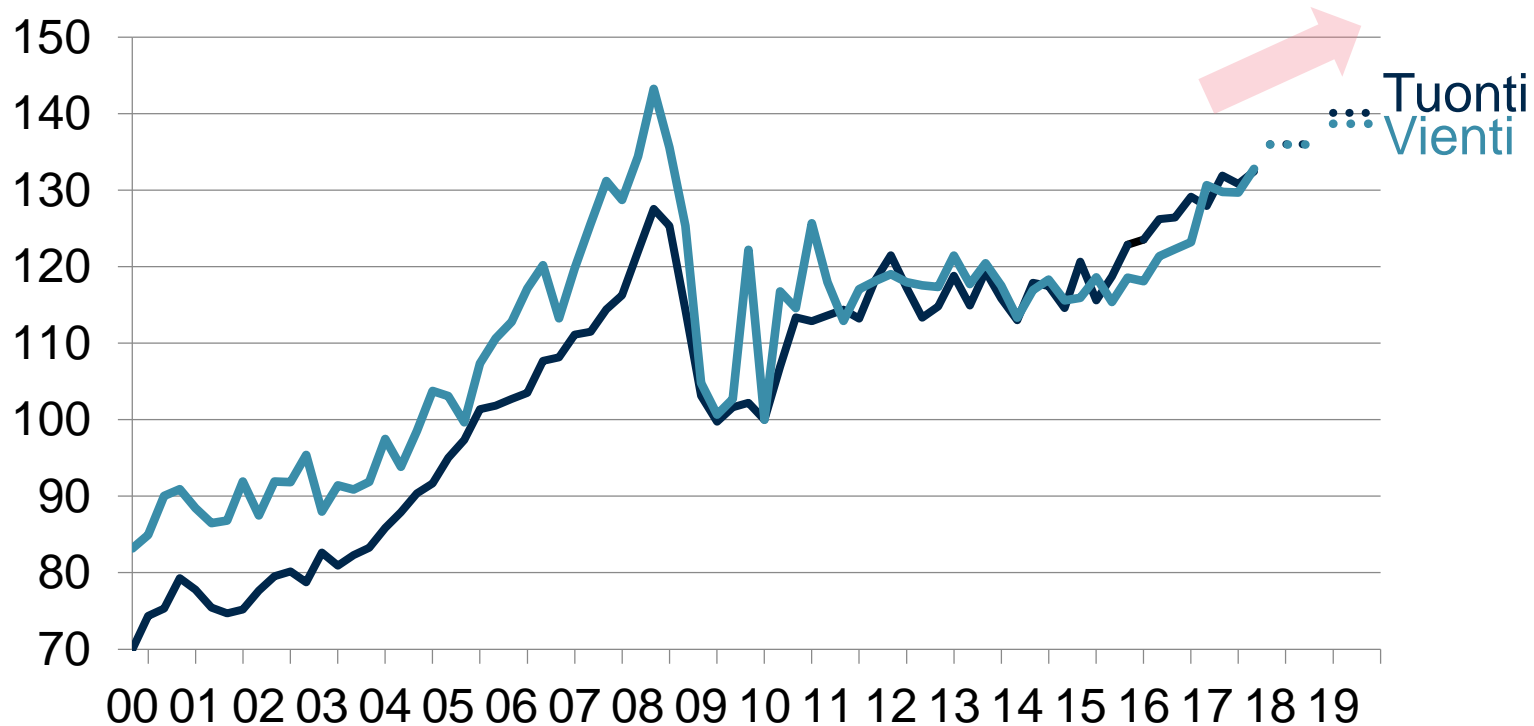
Uudisrakentamisen kokonaistuotanto, vuosimuutos

Rakennusinvestoinnit
vahvassa kasvussa
vuosina 2015-2018.
Silti rakentamisen
volyymi ei ole vielä
lähellä vuoden 2008
huippua.

VIENNIN KASVU HIDASTUU JA ON 2 % VUONNA 2019

Tuonti ja vienti sekä ennuste, indeksi 2010=100

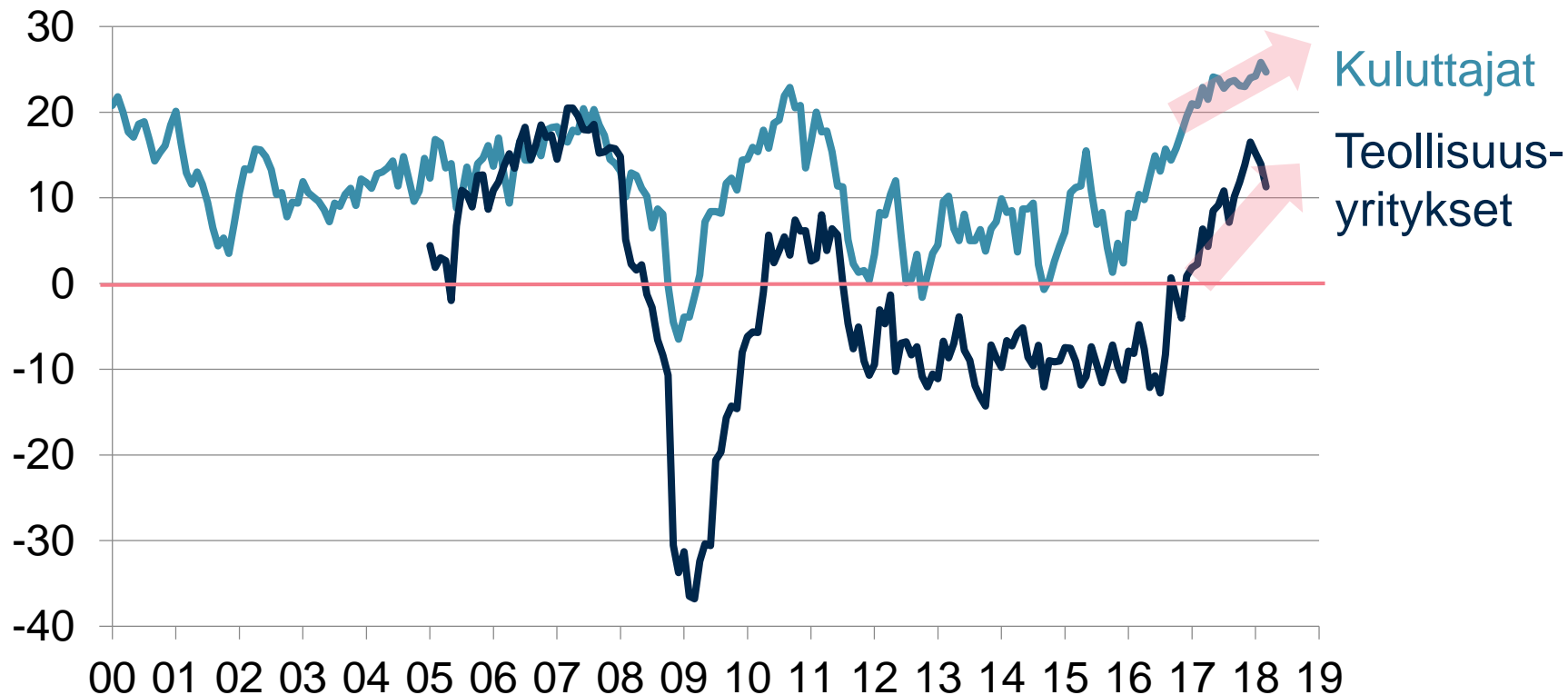

■ Pitkään lamassa ollut **vienti** lähti nopeaan kasvuun vuonna 2017. Kasvuvauhdin odotetaan hidastuvan vuonna 2019. Keskeisimmät vientimaat ovat Saksa, Ruotsi ja Yhdysvallat.

ILMARINEN

LUOTTAMUS ON NOUSSUT HUIPPUTASOLLE

Kuluttajien ja teollisuusyritysten luottamus -indeksi

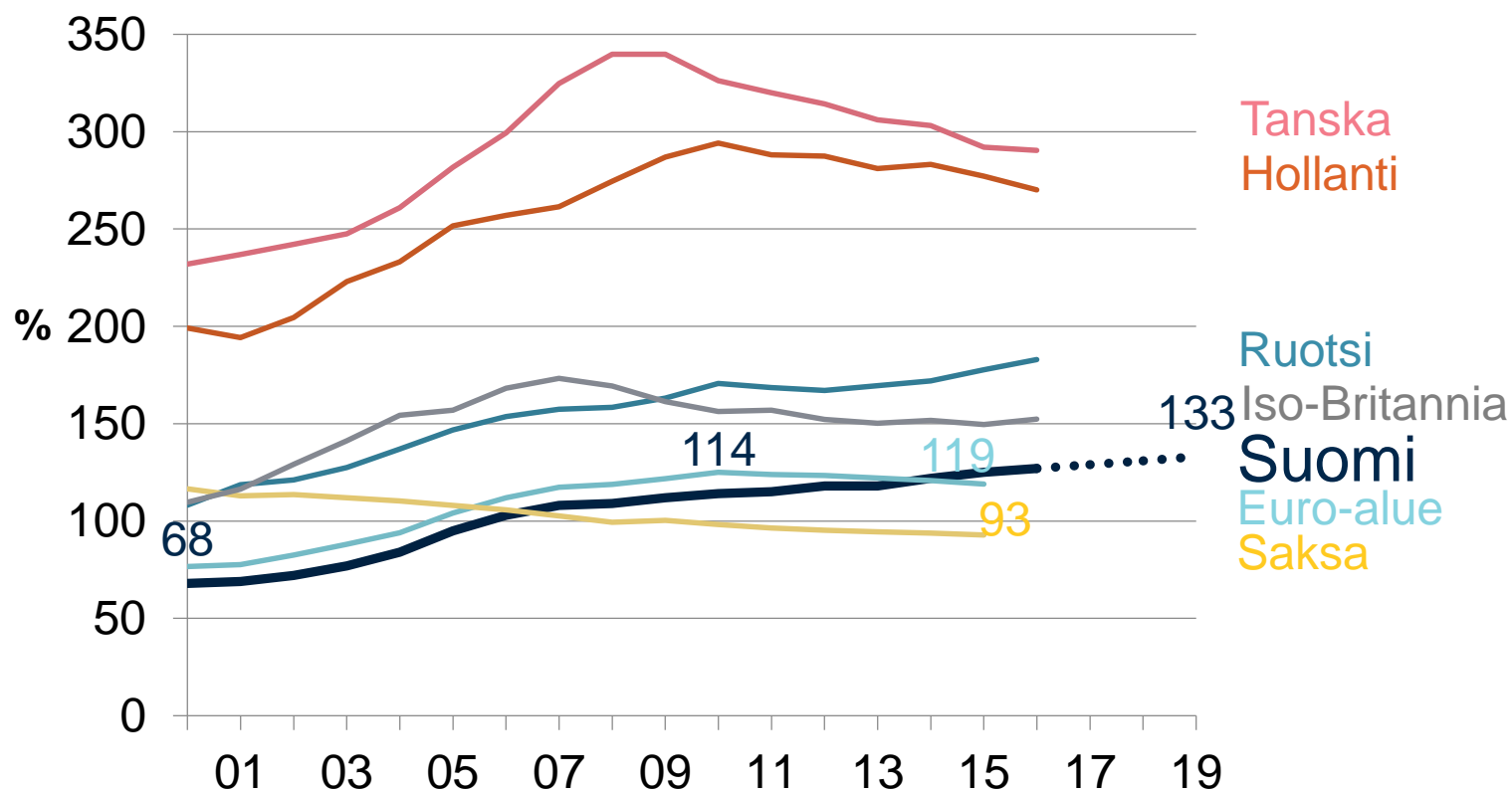

Kuluttajien luottamus heijastuu yksityisen kulutuksen kasvuun ja säästämisasteen laskuun. Erityisesti yli 10 työntekijän yritykset uskovat parempiin kasvunäkymiin

ILMARINEN

SUOMESSA KOTITALOUDET OVAT VELKAANTUNEET VIIME VUODET HIEMAN MUITA MAITA NOPEAMMIN

Kotitalouksien velkaantumisaste valituissa maissa

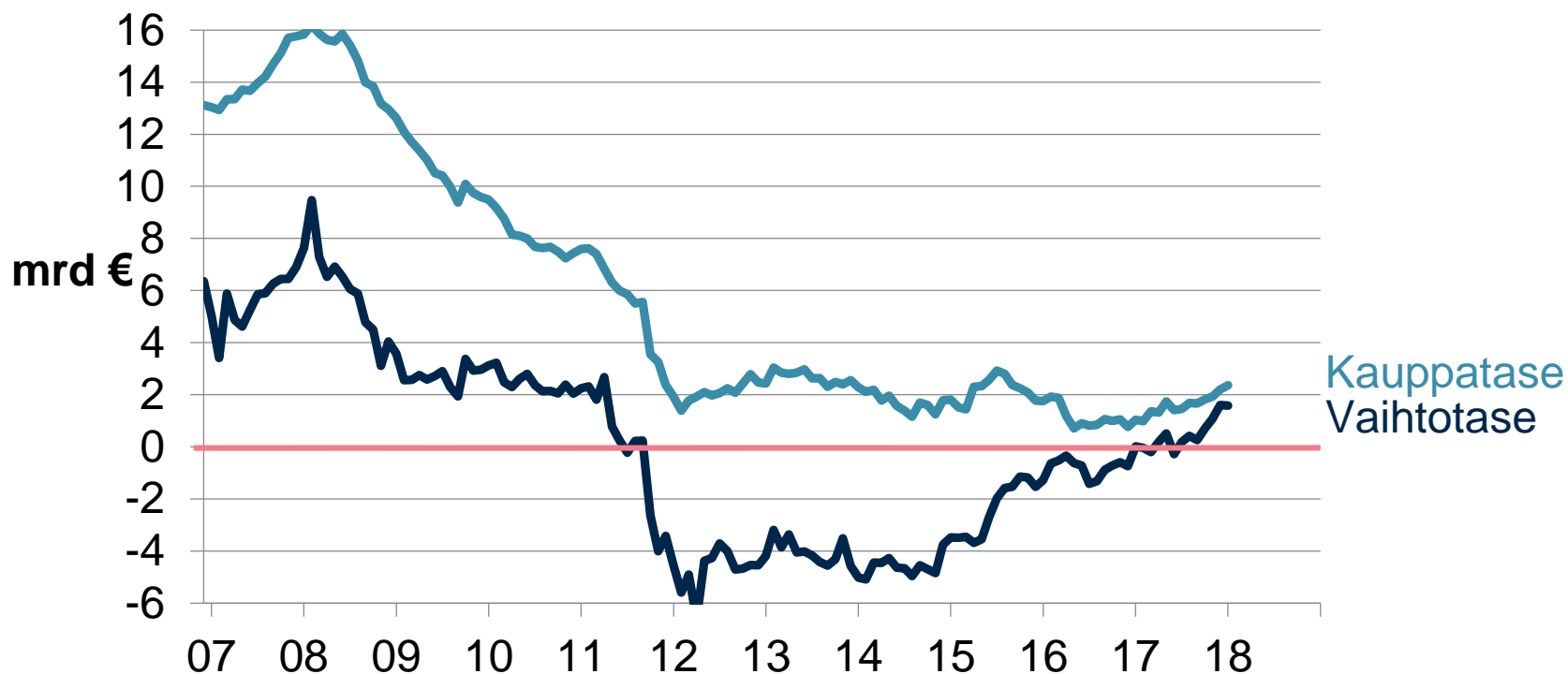
! Kotitalouksien velka on kasvanut enemmän kuin tulot. **Velkaantumisaste** on yli EU:n keskiarvon, mutta alle Ruotsin, Tanskan, Irlannin ja Hollannin.

ULKOMAAN- KAUPPA

KAUPPATASE JA VAIHTOTASE KÄÄNTYIVÄT POSITIIVISIKSI VUONNA 2017

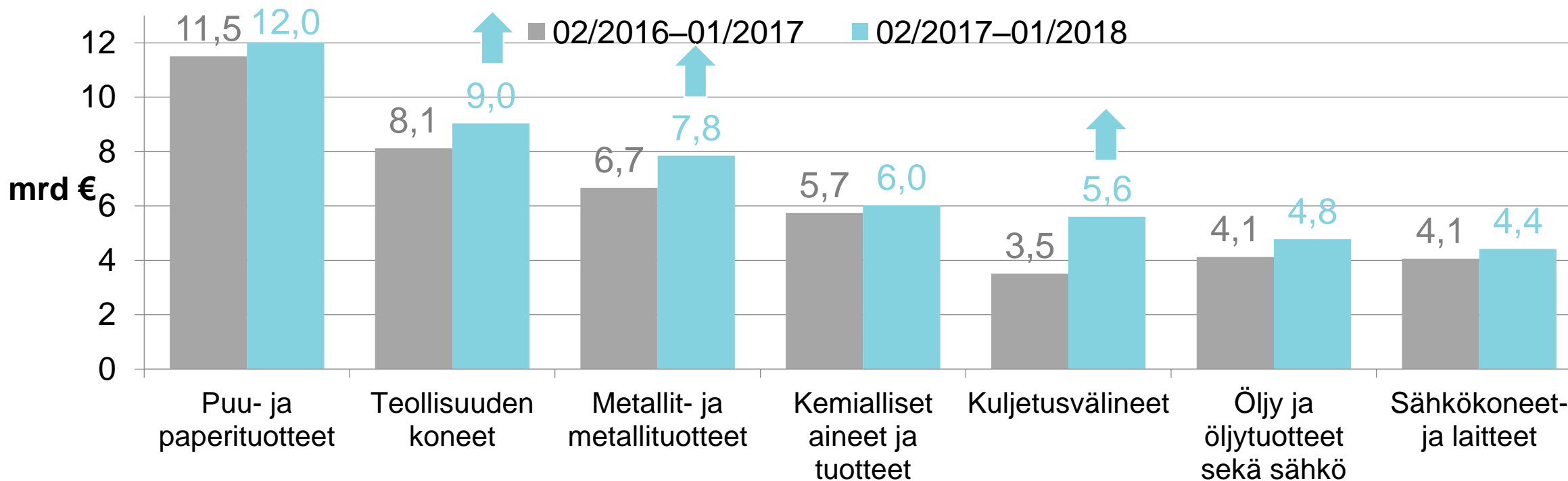
Kauppatase ja vaihtotase, 12 kk liukuva summa

! Viennin heikkoudesta huolimatta kauppatase on pysynyt lähellä tasapainoa usean vuoden ajan. Tämä on johtunut osin öljyn hinnan laskusta, joka on supistanut tuontia.

VIEMME PUUTA, PAPERIA JA TEOLLISUUDEN KONEITA

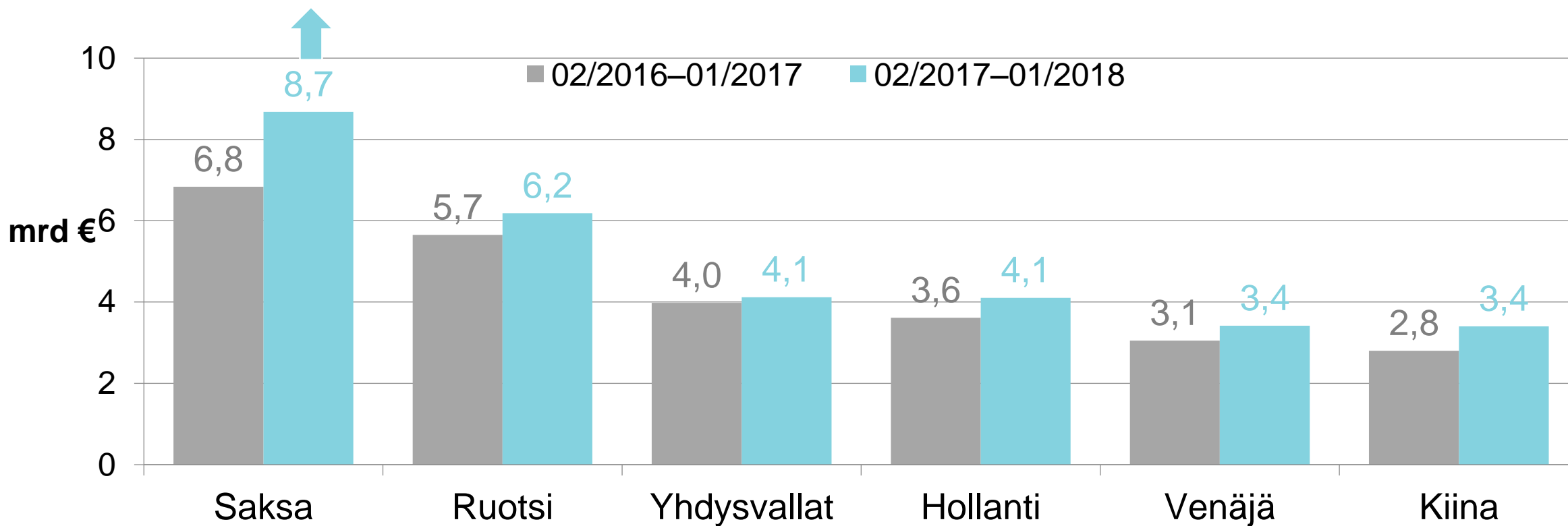
Keskeisimmät vientitavararyhmät 12 kuukauden summa, mrd €

ILMARINEN

TÄRKEIMMÄT VIENTIMAAT OVAT SAKSA, RUOTSI JA USA

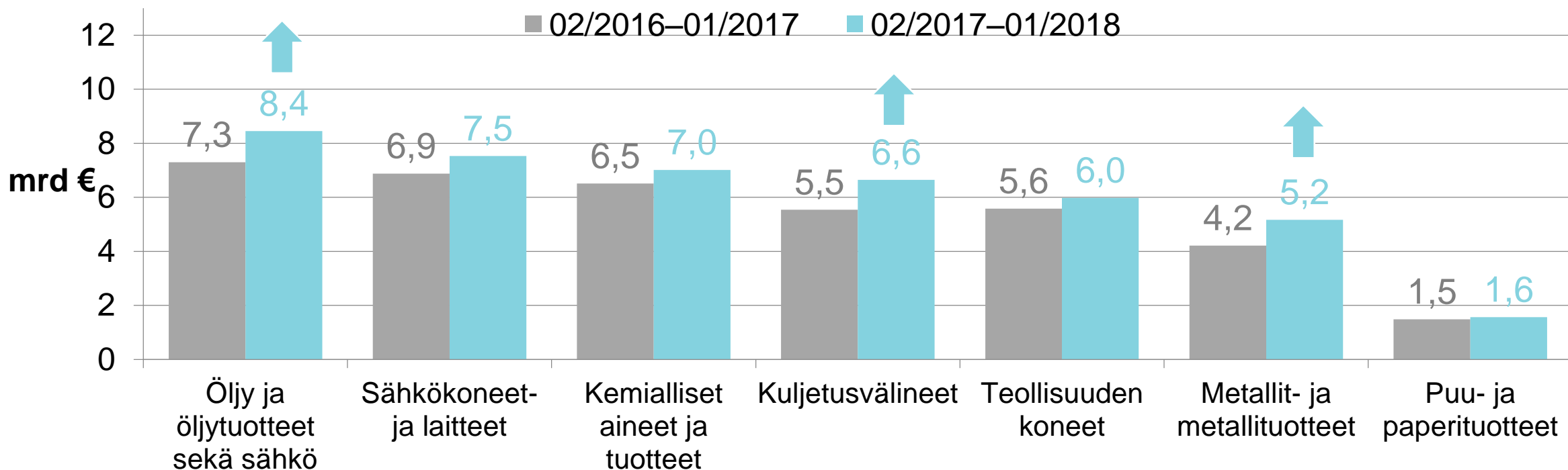
Keskeisimmät vientimaat 12 kuukauden summa, mrd €

ILMARINEN

TUOMME ÖLJYÄ, ENERGIAA, KEMIAALLISIA AINEITA JA SÄHKÖLAITTEITA

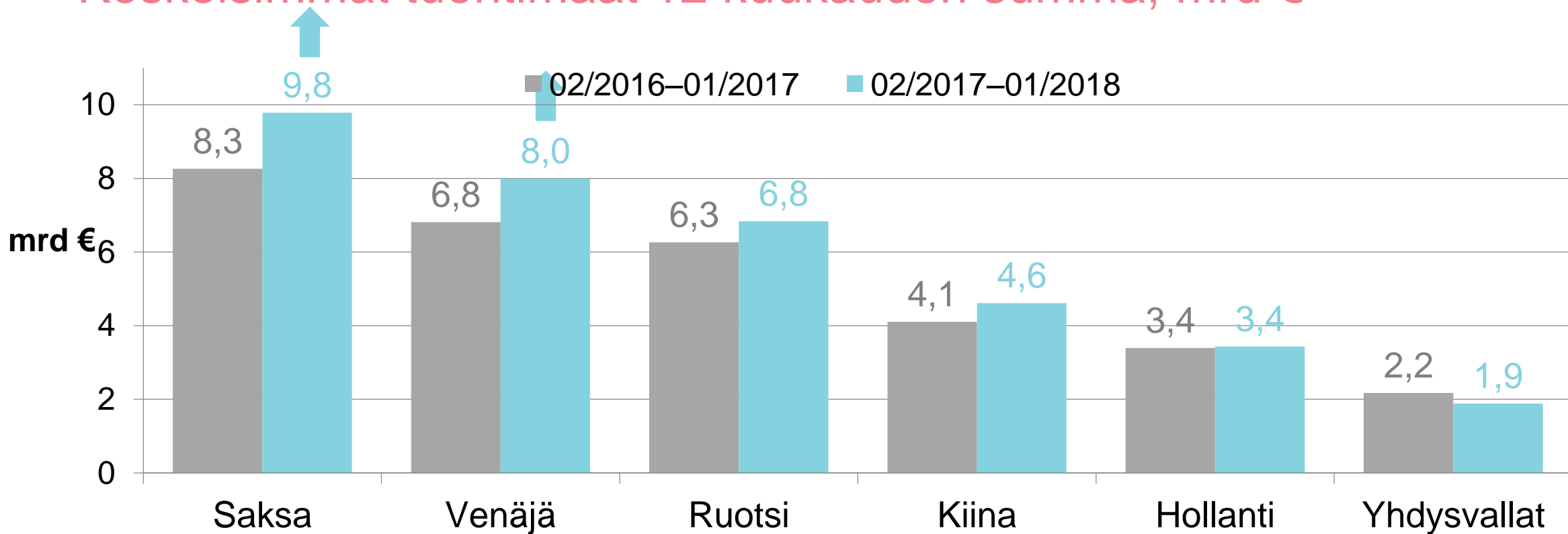
Keskeisimmät tuontitavararyhmät 12 kuukauden summa, mrd €

ILMARINEN

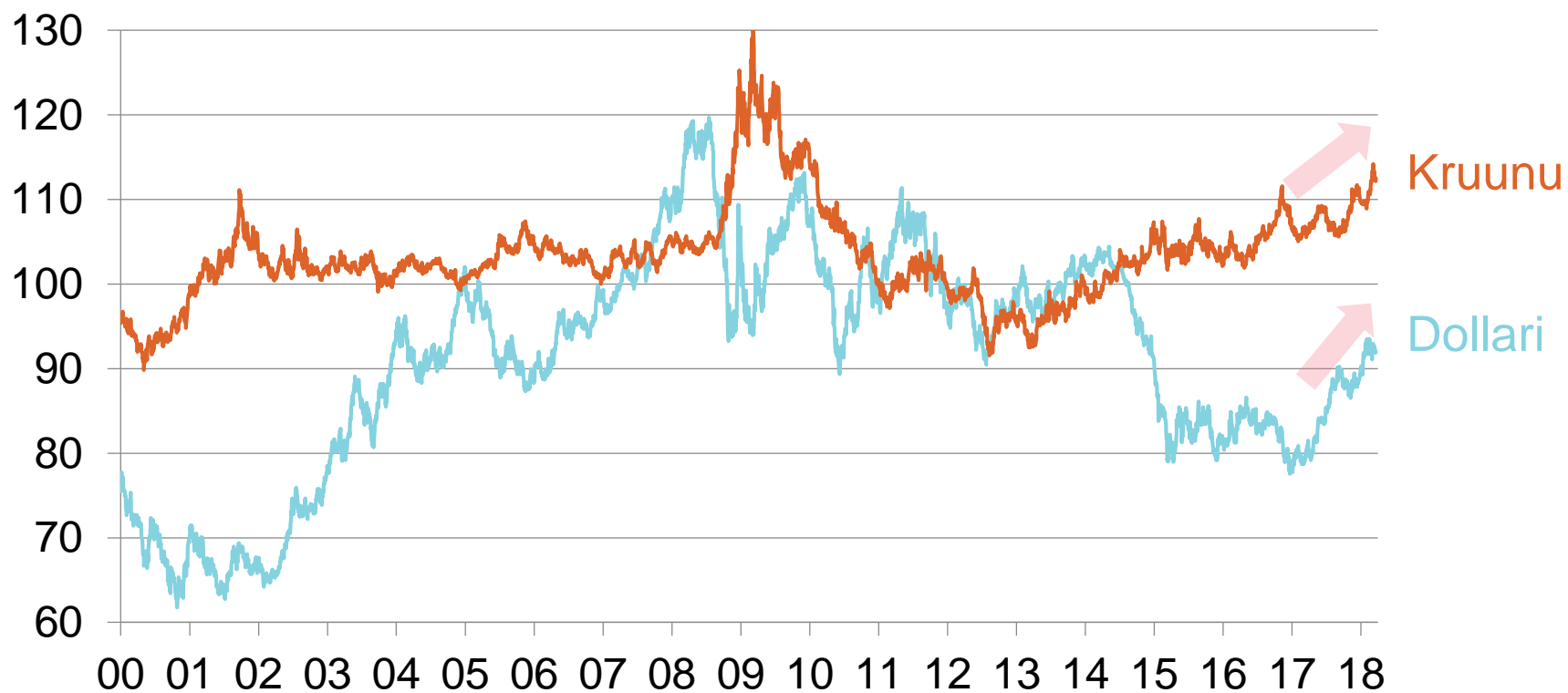
TÄRKEIMMÄT TUONTIMAAT OVAT SAKSA, VENÄJÄ JA RUOTSI

Keskeisimmät tuontimaat 12 kuukauden summa, mrd €

EURO ON VAHVISTUNUT SUHTEESSA DOLLARIIN JA RUOTSIN KRUUNUUN

Keskeisten kauppakumppaneiden valuuttojen vaihtosuhteet, 2010=100

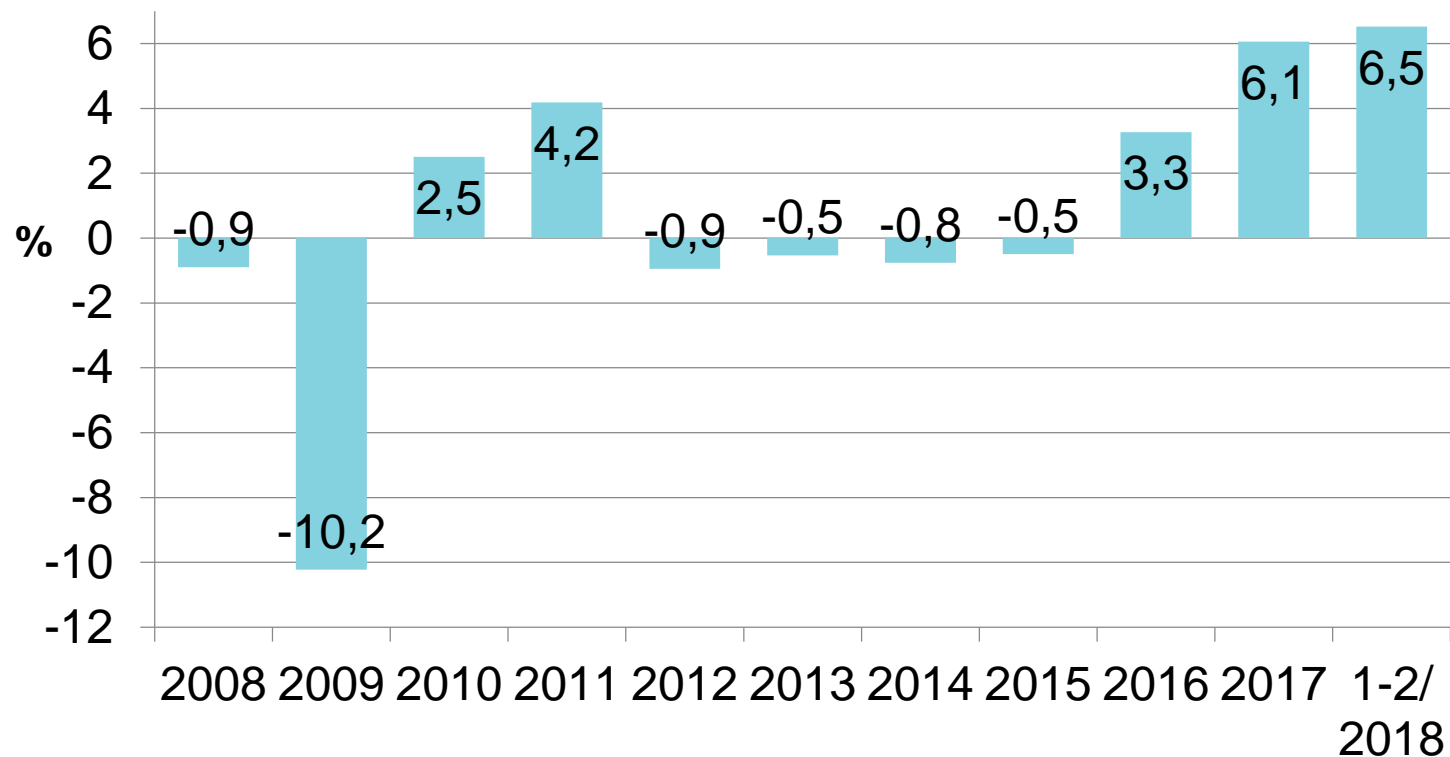
Vuoden 2017 alusta dollari on heikentynyt suhteessa euroon yli 17 %. Samassa ajassa myös kruunu on heikentynyt lähes 8 %. Yhdellä eurolla saa noin 1,2 dollaria. Vahva euro haittaa Suomen vientiä.

TYÖ- MARKKINAT

ILMARISEN SUHDANNEINDEKSI POVAA KASVUN JATKUVAN VAHVANA

Työntekijämäärien muutos verrattuna edellisvuoteen

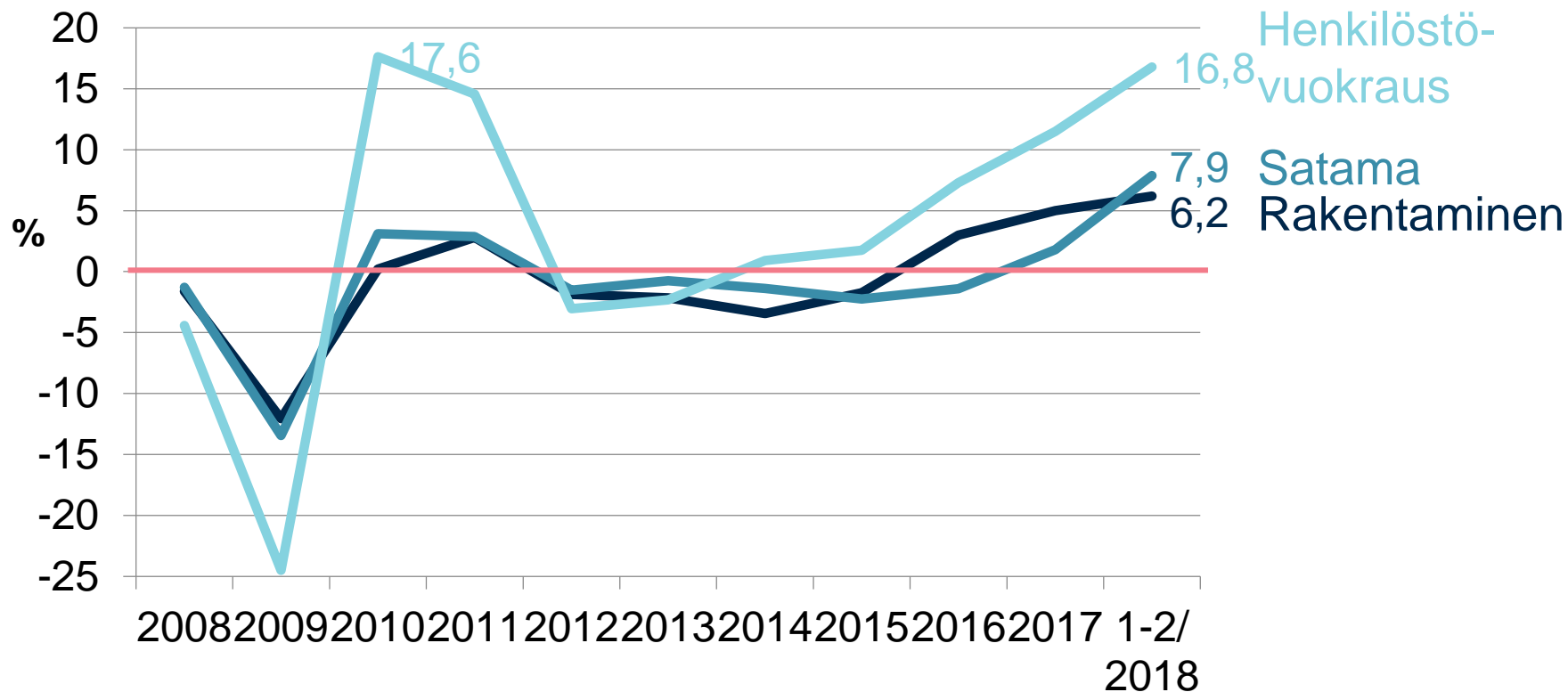

Ilmarisen suhdanneindeksi kuvaa noin 15 000 Ilmarisen asiakkaana olevan yrityksen työntekijämäärien muutosta edellisvuoteen verrattuna. Seurantaryhmässä ovat mukana ne yritykset, jotka ilmoittavat palkkatietonsa kuukausittain. Tulevat ja lähtevät asiakasyritykset eivät vaikuta indeksiin.

ILMARINEN

ILMARISEN SUHDANNEINDEKSI POVAA KASVUN JATKUVAN SUHDANNEHERKILLÄ ALOILLA

Työntekijämäärien muutos verrattuna edellisvuoteen eri toimialoilla

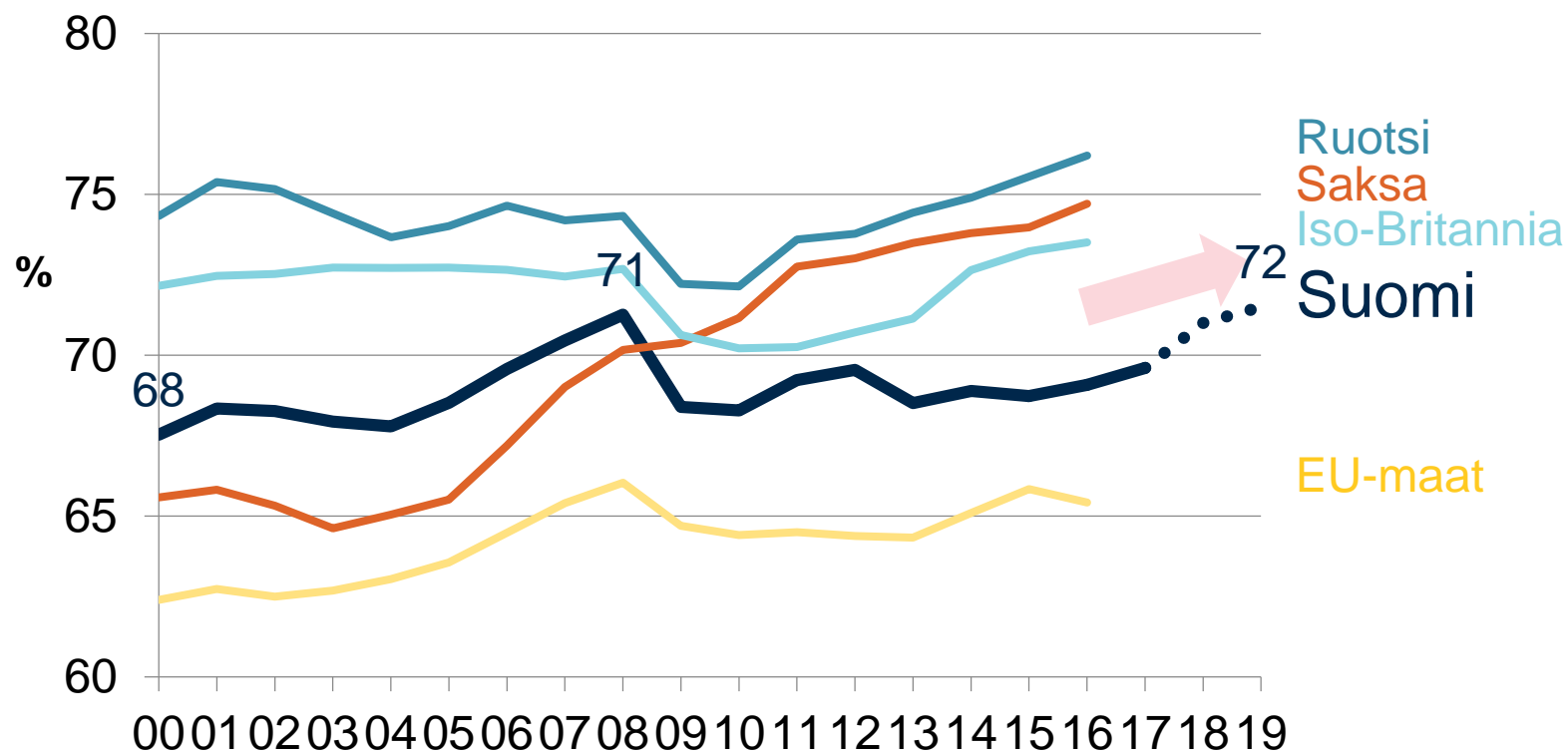

Ilmarisen suhdanneindeksi kuvaa noin 15 000 Ilmarisen asiakkaana olevan yrityksen työntekijämäärien muutosta edellisvuoteen verrattuna. Seurantaryhmässä ovat mukana ne yritykset, jotka ilmoittavat palkkatietonsa kuukausittain. Tulevat ja lähtevät asiakasyritykset eivät vaikuta indeksiin.

SUOMEN TYÖLLISYYSASTE ON PARHAITA EU-MAITA ALHAISEMPI

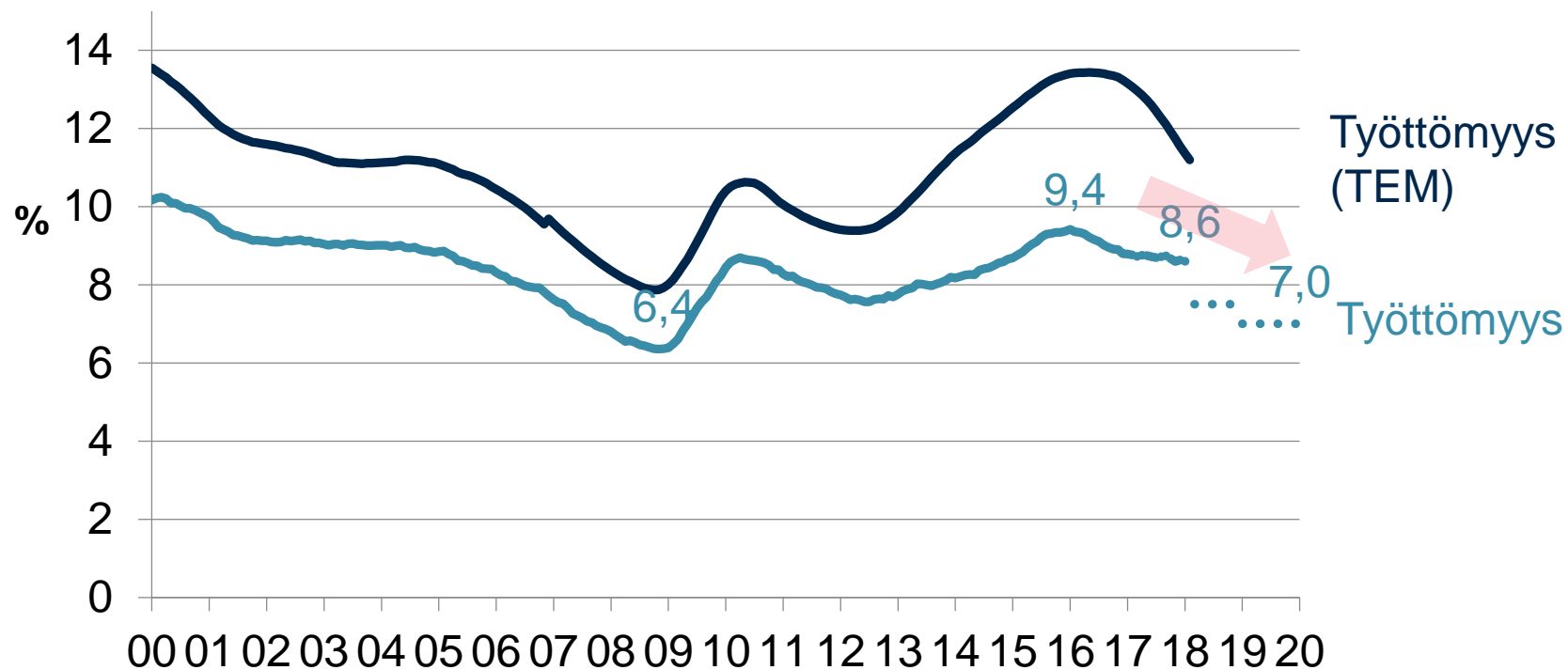
Työllisyysaste Suomessa ja EU-maissa sekä ennuste

! Suomen työllisyysaste on parhaita maita jäljessä, mutta silti EU-maiden keskiarvoa parempi.

TYÖTTÖMYYDEN LASKU NOPEUTUU VUONNA 2018

Työttömyysasteen 12 kk keskiarvo ja ennuste

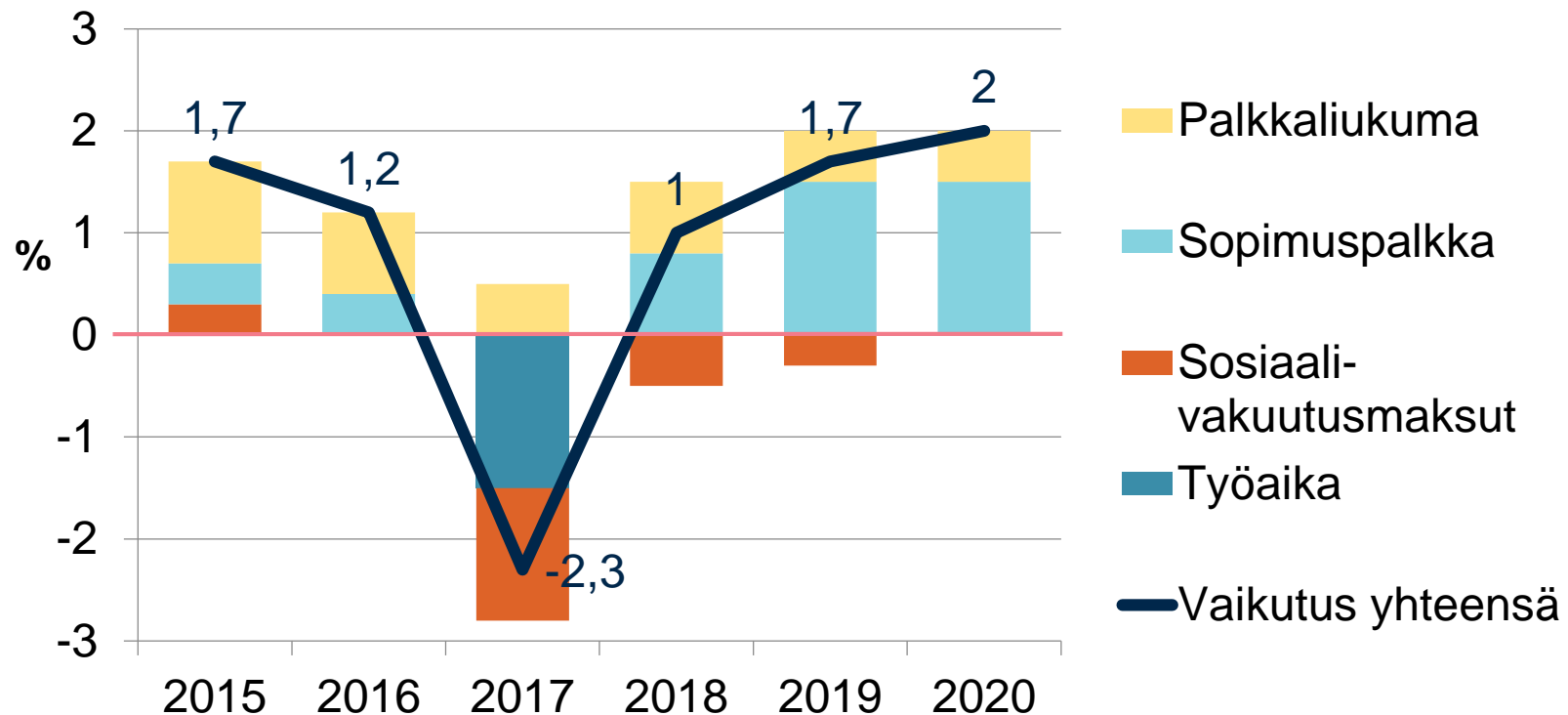

! Vuoden 2017 hyvä työllisyyskehitys ei alentanut työttömyyttä kovin paljoa, koska työvoiman ulkopuolelta siirryttiin työmarkkinoille. Vuonna 2018 odotamme, että työttömyys lähtee selvempään laskuun.

ILMARINEN

TYÖVOIMAKUSTANNUKSET NOUSEVAT MALTILLISESTI VUOSINA 2018–2019

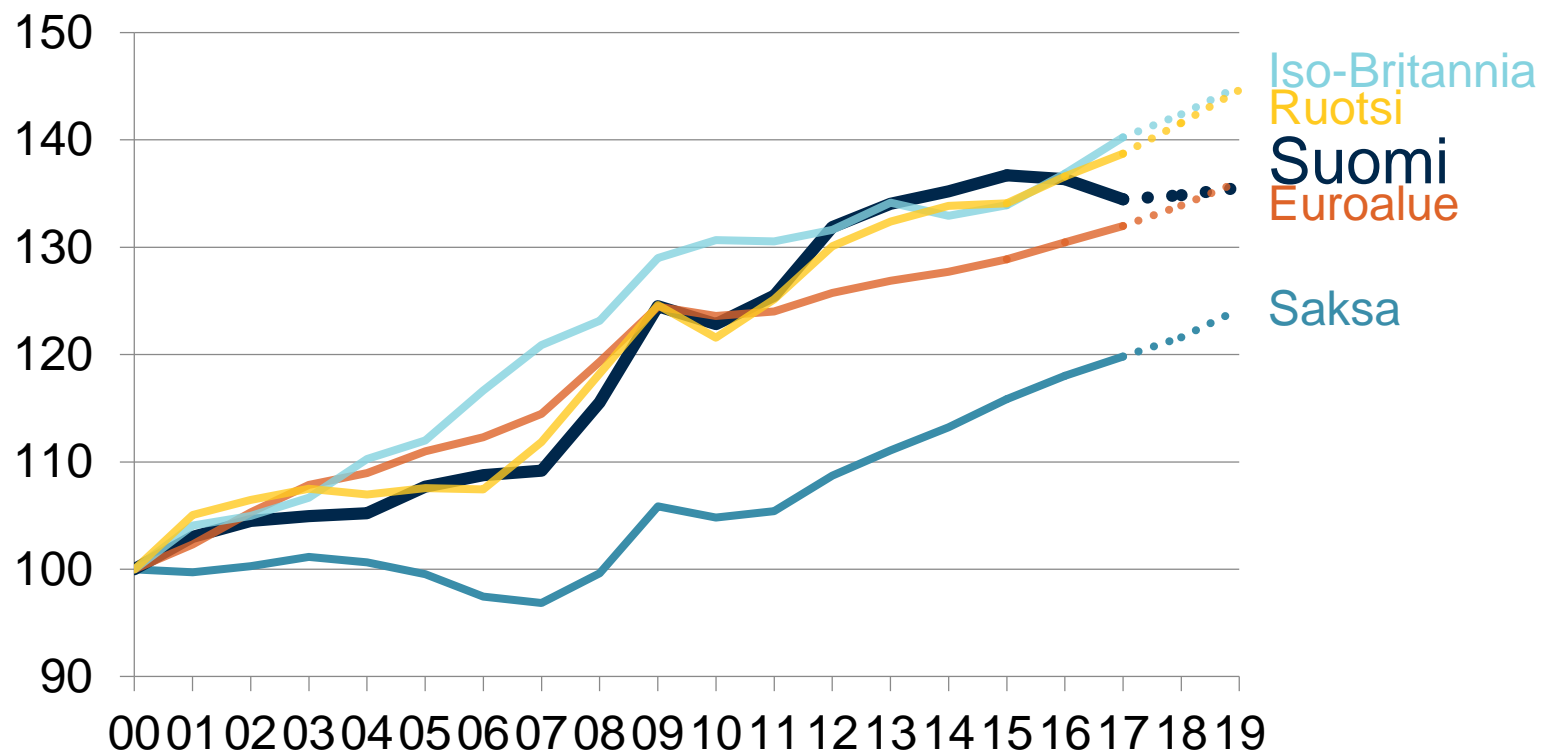
Kiky-sopimuksen mukaiset muutokset ja ennuste

! Vuosille 2018 ja 2019 on eri sopimusaloilla sovittu yhteensä 3,2 prosentin palkankorotuksista. Tämän lisäksi työnantajan sosiaali-vakuutusmaksut alenevat edelleen.

SUOMEN KILPAILUKYKY PARANEE VUOSINA 2017-2019

Yksikkötyökustannus Suomessa ja EU-maissa sekä ennuste, 2000=100

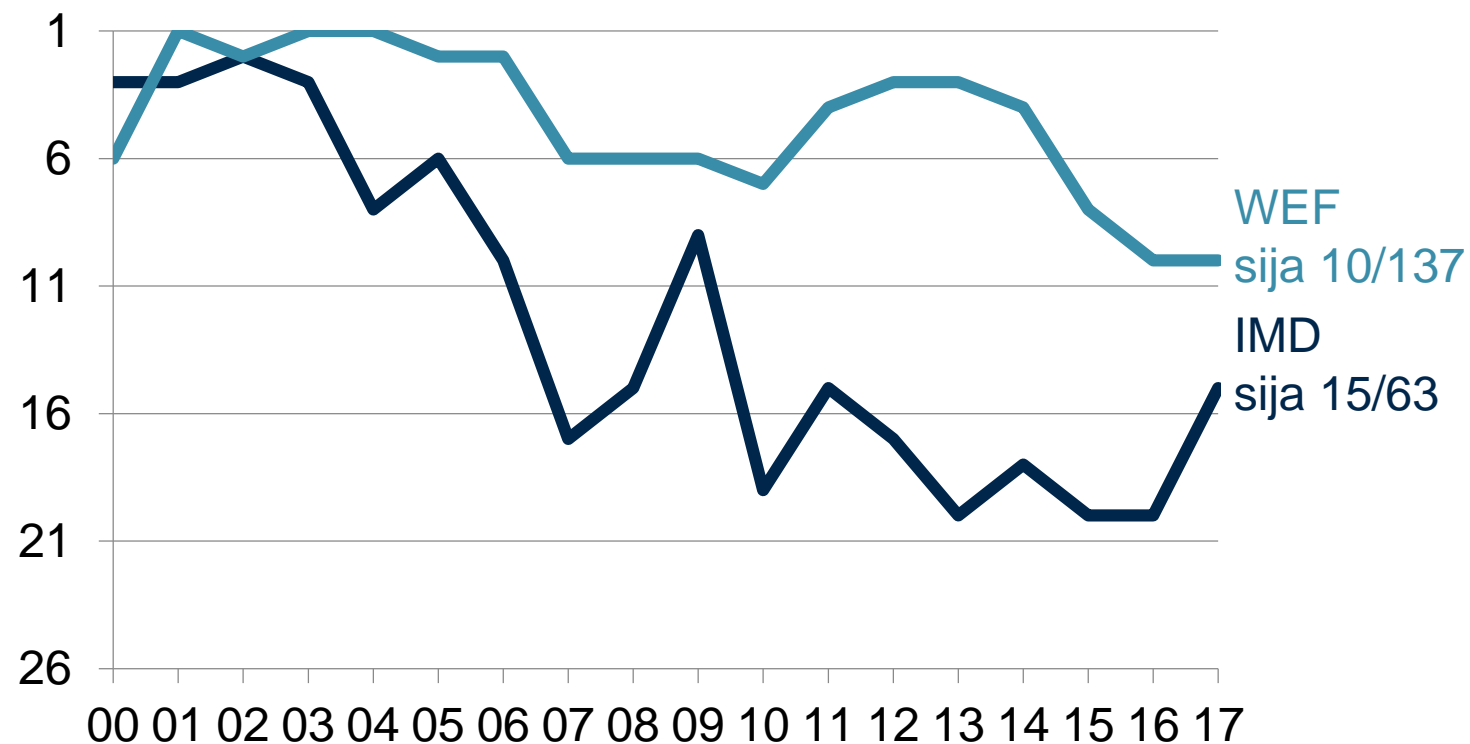

! Kiky-sopimuksen ja syksyllä 2017 sovitujen palkkaratkaisujen ansiosta Suomen työvoimakustannusten nousu jää selvästi kilpailijamaita pienemmäksi lähivuosien aikana.

ILMARINEN

SUOMEN SIJOITUS KILPAILUKYKY- VERTAILUISSA ON NOUSSUT

Suomen sijoitus kilpailukykyvertailuissa

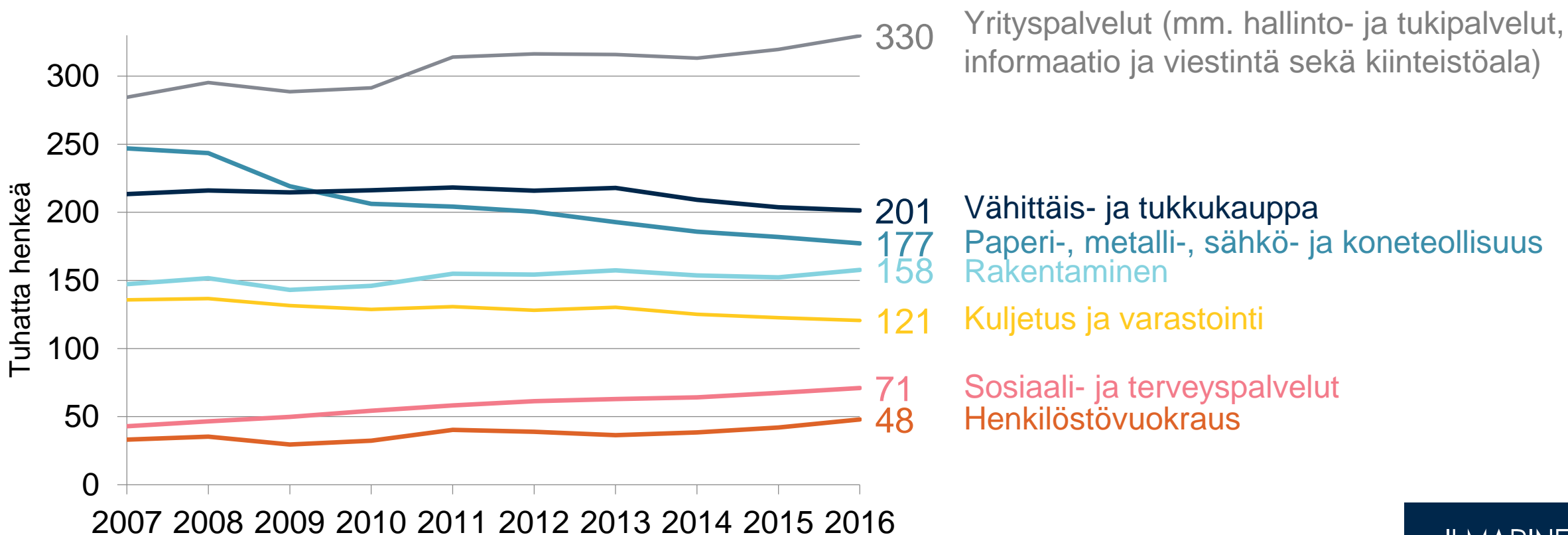
! Sveitsi, Singapore ja Yhdysvallat ovat kilpailukykyvertailujen kärkisijoilla.

Suomi häviää vertailuissa Euroopan kärkimaille, kuten Saksalle, Ruotsille ja Iso-Britannialle

ILMARINEN

YRITYSPALVELUT, SOTE-PALVELUT JA HENKILÖSTÖ- VUOKRAUS TYÖLLISTÄVÄT YHÄ ENEMMÄN

Henkilöstömäärän kehitys yrityksissä toimialoittain, tuhatta henkeä

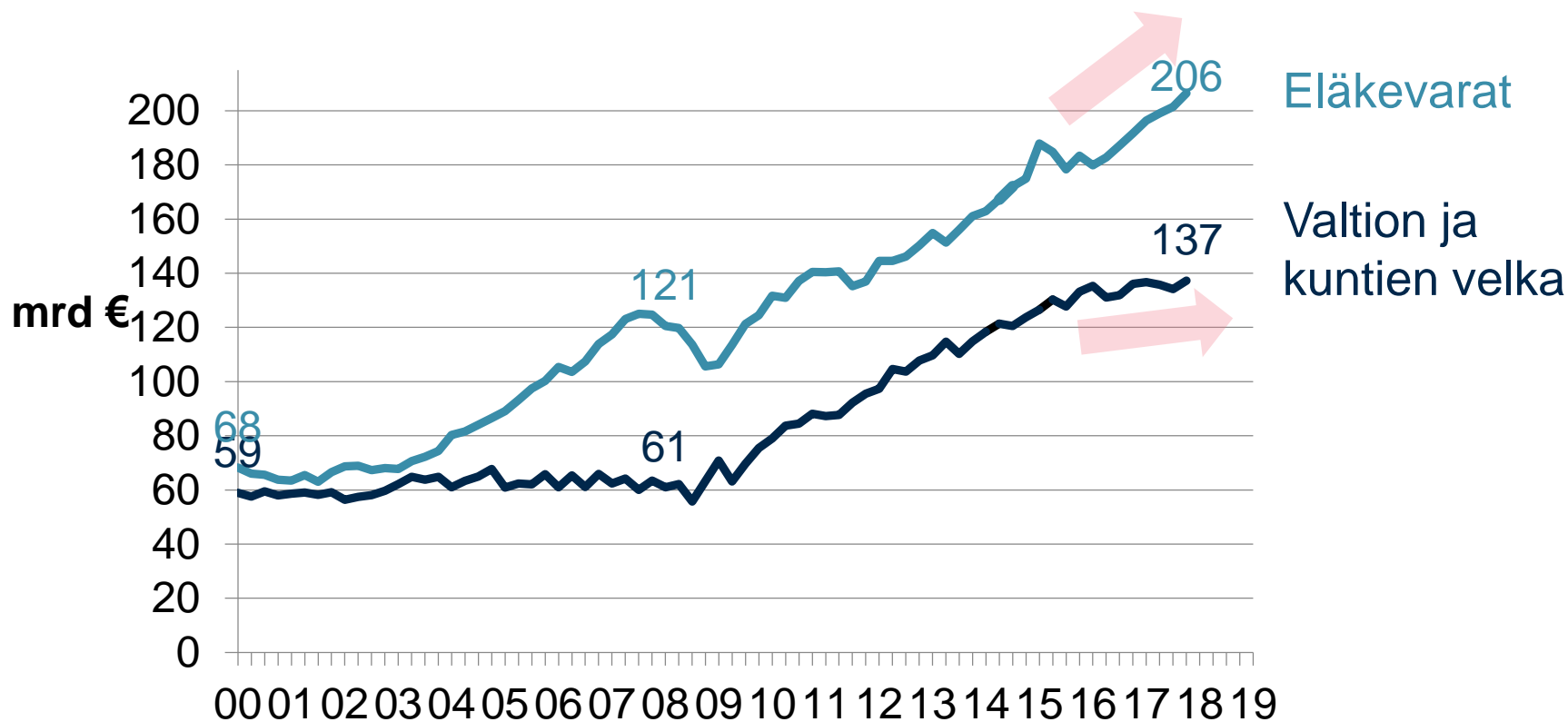

JULKINEN TALOUS JA ELÄKKEET

VELAN VASTAPAINONA ON MERKITTÄVIÄ JULKISEEN TALOUTEEN LUETTAVIA VAROJA

Julkisyhteisöjen velka ja eläkevarat, mrd euroa

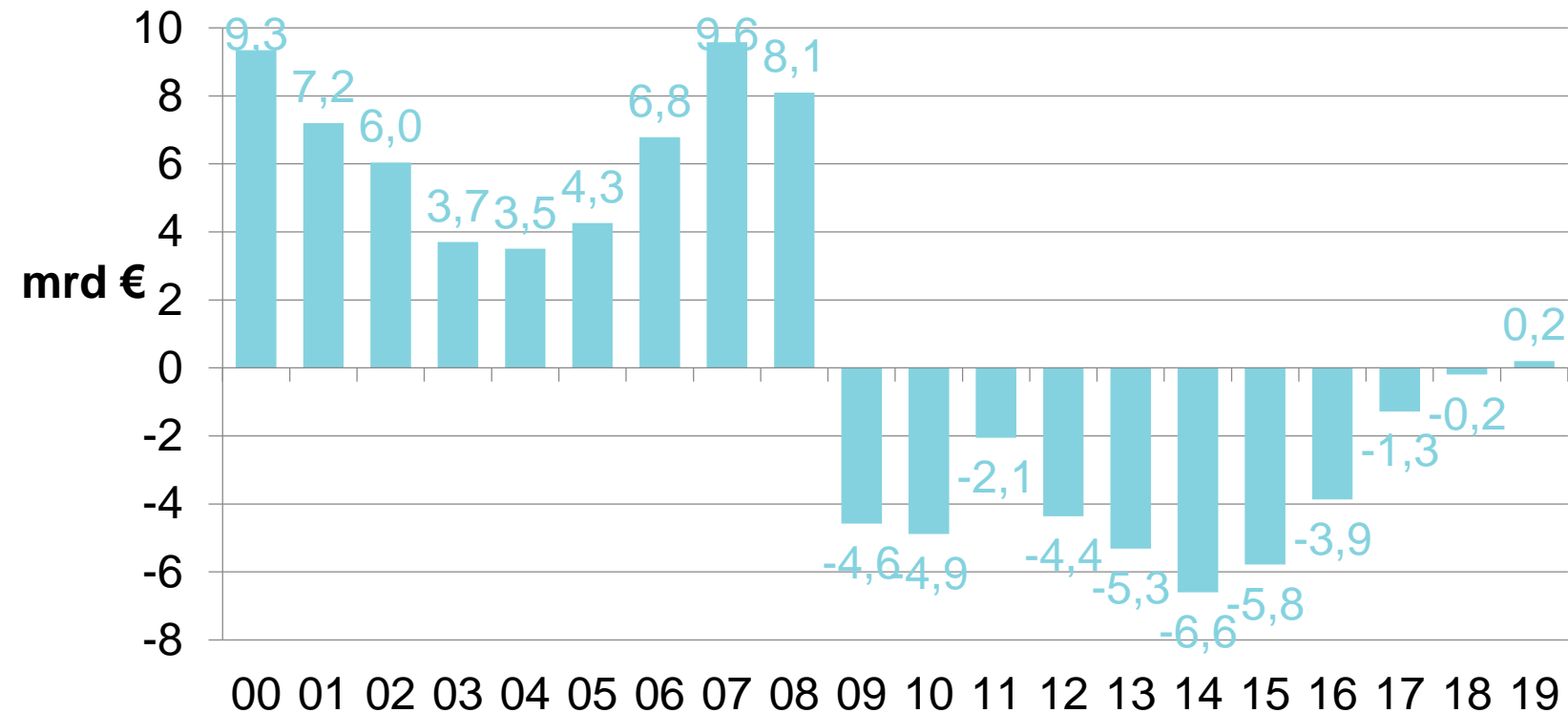

! Eurostatin ja OECD:n käytännön mukaan
■ kaikki lakisääteiseen eläkejärjestelmään kuuluvat varat mukaan lukien yksityisen sektorin työeläkevarat tilastoidaan osaksi julkisen sektorin taloutta.

ILMARINEN

VUOSINA 2018 JA 2019 JULKISYHTEISÖJEN TALOUS TULEE OLEMAAN TASAPAINOSSA

Julkisyhteisöjen yli- ja alijäämä sekä ennuste, mrd euroa

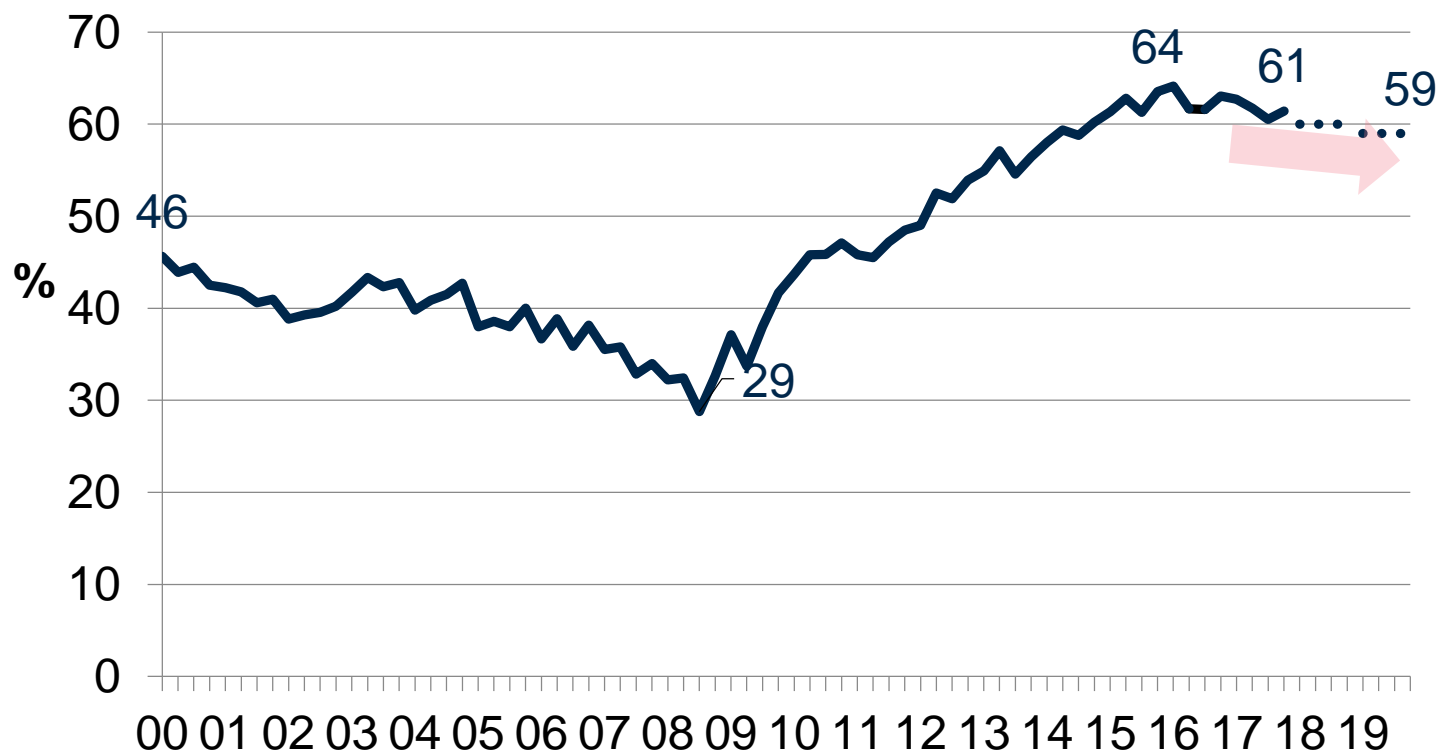

! Vuonna 2017 julkisyhteisöjen alijäämä oli -1,3 miljardia euroa, joka on -0,6 % bruttokansantuotteesta. Vuosina 2018 ja 2019 julkistalouden ennustetaan olevan tasapainossa.

ILMARINEN

VELKASUHDE KÄÄNTYY PITKÄN KASVUN JÄLKEEN LASKUUN VUONNA 2018

Julkisyhteisöjen velka ja ennuste, % BKT:sta

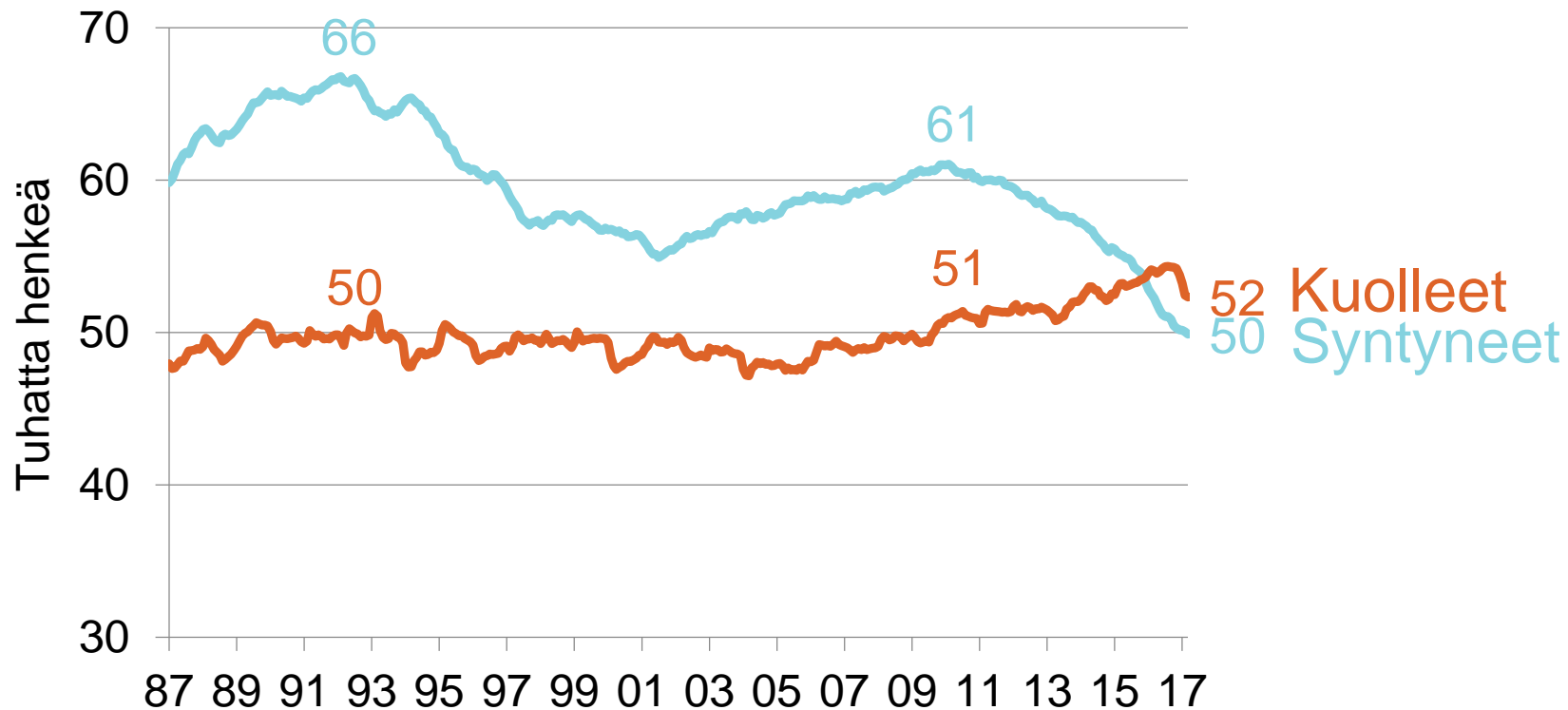

! Suomen talous kasvaa ja julkisyhteisöjen tulot ja menot ovat tasapainossa. Tämän vuoksi velka suhteessa bruttokansantuotteen arvoon laskee vuonna 2019 alle 60 prosenttiin.

ILMARINEN

VUONNA 2017 SYNTYI 50 000 LASTA, JOTEN KOKONAISHEDELMÄLLISYYS OLI VAIN 1,5

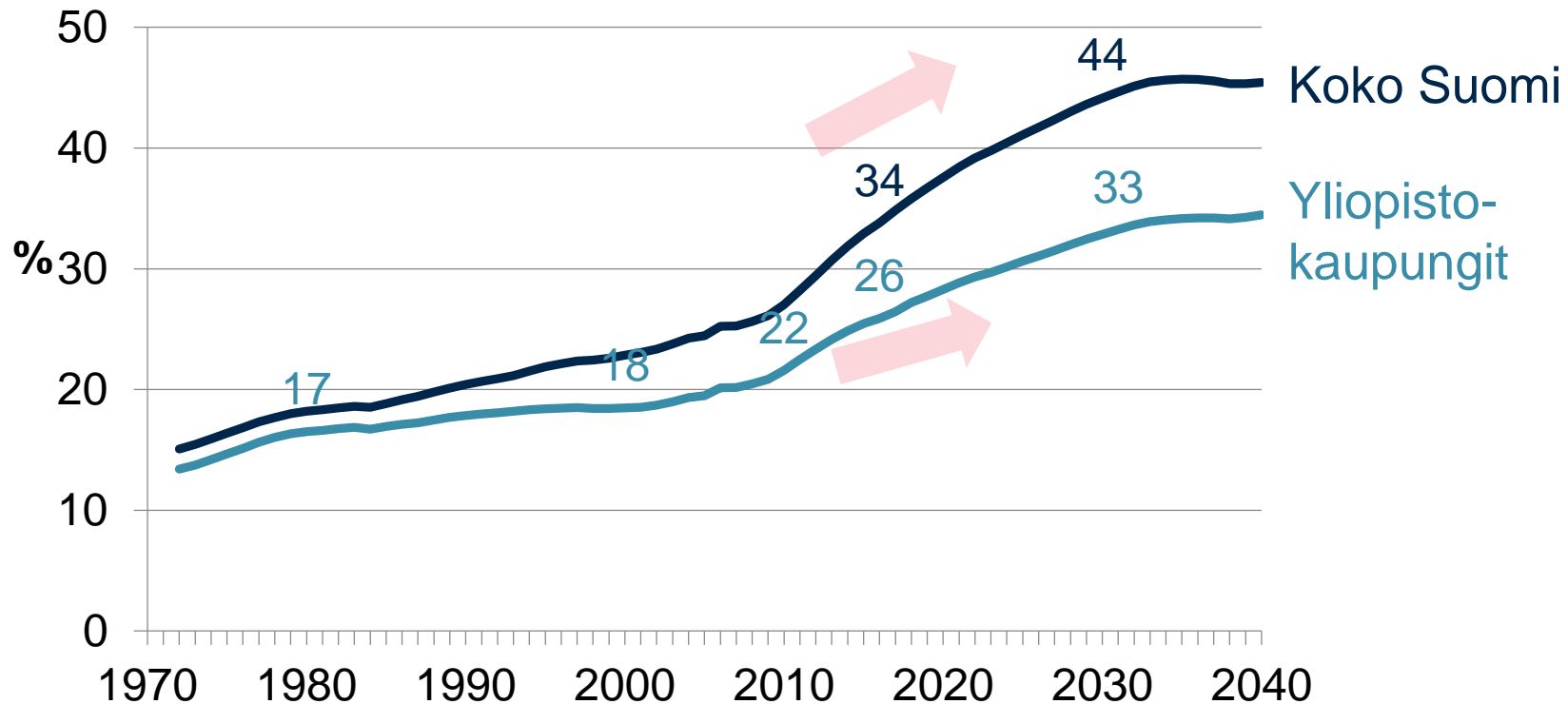
Elävänä syntyneiden ja kuolleiden määrä, 12 kk liukuva summa

! Vuonna 2017 syntyi elävänä 50 000 lasta, joka on matalin taso yli 100 vuoteen. Vuodesta 2016 syntyvyys laski 5 %. Vuonna 2017 kokonaishedelmällisyys oli 1,5 lasta äitiä kohden.

VANHUSHUOLTOSUHTEEN SUURI MUUTOS ALKOI VUONNA 2010

Vanhushuoltosuhte* ja pitkän aikavälin ennuste

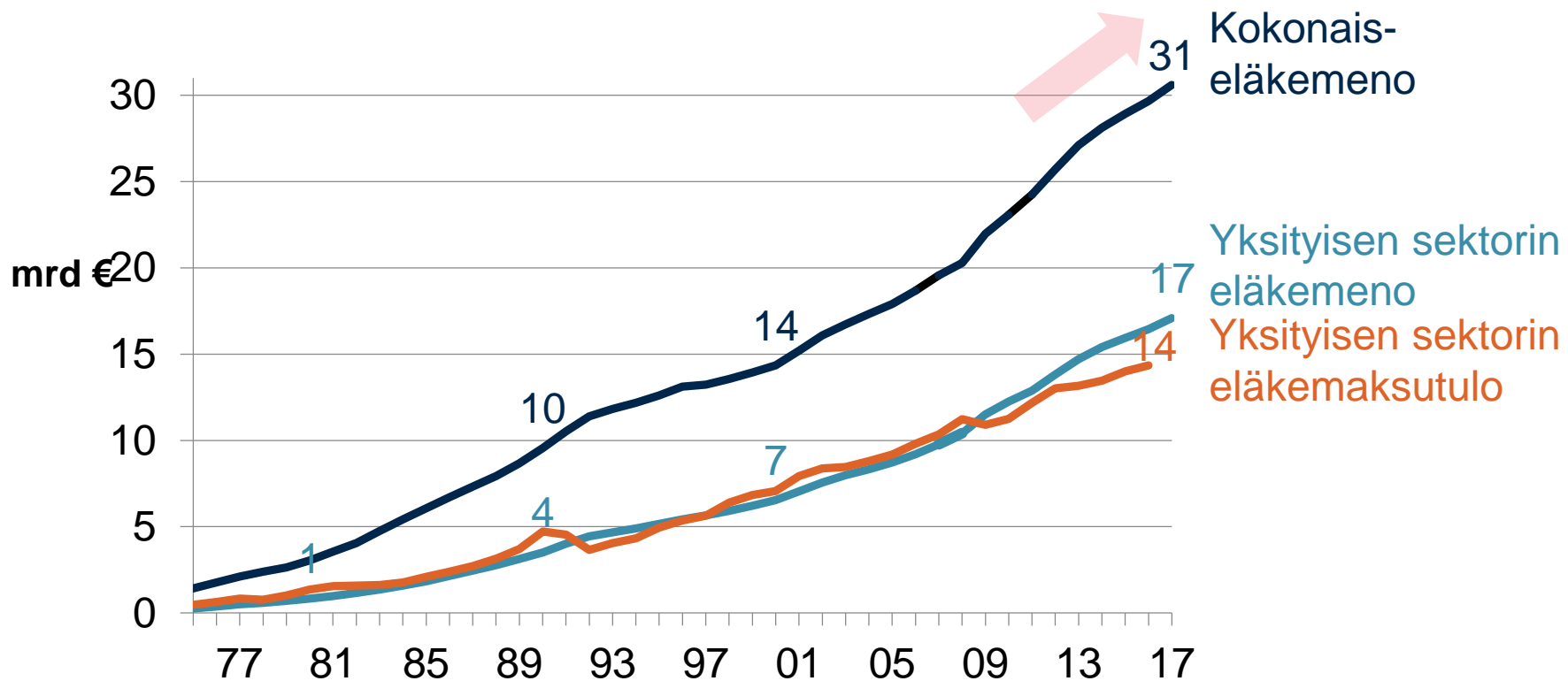
! Väestö keskittyy kasvu-keskuksiin ja yliopisto-kaupunkeihin, mikä näkyy niissä edullisempänä ikärakenteena. Yli 65-vuotiaiden määrä nousee noin 10 vuoden aikana nykyisestä 1,2 miljoonasta 1,5 miljoonaan samalla, kun työväestön määrä laskee hieman.

ILMARINEN

Vanhushuoltosuhte = yli 65-vuotiasta/ työikäinen

ELÄKEMENOT OVAT KASVANEET YLI 30 MILJARDIIN EUROON

Eläkemenot ja -maksut, mrd euroa

Eläkelaitosten maksamat eläkkeet ovat kaksinkertaistuneet vuodesta 2000. Yksityisen sektorin työeläkkeiden lisäksi eläkkeitä maksavat Keva, valtio ja Kela.

ILMARINEN

JOHTO- PÄÄTÖKSIÄ

GLOBALIT NÄKYMÄT PARANTUNEET, MUTTA RISKIT ENNALLAAN

Riskit

- Poliittiset riskit luovat edelleen epävarmuutta
- Rahapolitiikan muutos kiristyvämpään suuntaan
- Suuret valuuttakurssimuutokset
- Kauppasota?

Mahdollisuudet

- Luottamus edelleen vahva
- Investointitavaroiden globaali kysyntä kasvaa
- Suomen kilpailukyvyyn suhteessa länsinaapureihin paranee edelleen